

УДК 636.4.03.083.38

Булатович О.М., кандидат с.-г. наук, доцент
Гончар В.І., кандидат с.-г. наук, доцент
Шутяк О.В., кандидат с.-г. наук, доцент
Подільський державний аграрно-технічний університет
e-mail: prilipko01@mail.ru

ПРОДУКТИВНІСТЬ РЕМОНТНОГО МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ ЗАЛЕЖНО ВІД СПОСОБІВ ЙОГО ВИРОЩУВАННЯ

Проведено порівняльне вивчення продуктивності різних форм моціону при вирощуванні ремонтного молодняку.

При цьому вивчені відтворні, продуктивні і відгодівельні якості ремонтного молодняку вирощеного при активному моціоні, на вигульних майданчиках і без вигулів.

На свинофермах, свинокомплексах поповнення маточного стада відбувається, в основному, за рахунок свинок власного виробництва, вирощених безпосередньо в умовах господарства, відповідно прийнятій технології, а також закупівлі молодняку, із племінних ферм. Аналіз різних систем вирощування молодняку свідчить, що ремонтні свинки, отримані і вирощені без моціону, при подальшому їх використанні для відтворення відрізняються низькими продуктивними якостями. У зв'язку з цим, більше 30% молодих маток приходится вибраковувати у ранньому віці з причин низької багатоплідності, молочності, та життєздатності поросят.

Для кожного господарства, яке займається вирощуванням свиней, незалежно від його розмірів і напрямку (племінне чи промислове), якісний ремонт поголів'я – одне з найважливіших завдань щодо поліпшення продуктивності тварин і підвищення прибутковості стада.

***Ключові слова:** ремонтний молодняк, ріст, розвиток, моціон, інтенсивність росту, годівля, вигульні майданчики.*

Постановка проблеми. На свинофермах різних форм власності є низка факторів, які мають негативний вплив на стан організму тварини, які призводять до зниження їх продуктивності. До числа таких відносяться: обмежений моціон, тверде покриття підлоги у приміщеннях і на вигульних майданчиках, не завжди достатня інсоляція і вентиляція, порушення вітамінного і мінерального живлення, а також системи вирощування ремонтного молодняку [1].

Продовжити строки племінного використання високопродуктивних свиноматок і кнурів можливо шляхом правильної підготовки їх у період вирощування. Тому, для отримання здорових, добре розвинених тварин з високими продуктивними якостями, здатних витримувати жорсткі умови, немала роль належить активному моціону [2].

У даний час вченими доведено, що основним недоліком відтворення свиней є безвигульне утримання маточного поголів'я. Низка авторів – І.Т. Зеленін, І.Г. Саричев [2], Походня та ін. [3], П.Є. Роцін та В.П. Ятусевич [4] і багато інших рекомендують використовувати прогулянки маточного поголів'я для отримання молодняку з більш високою резистентністю.

Активний моціон ремонтних свинок дає можливість покращити їх розвиток, довести скоростиглість тварин до оптимальних промірів, зменшити їх осалюваність, підвищити багатоплідність і молочність першоопоросок та збереженість і енергію росту поросят-сисунів.

Як вважає А.В. Бугаков [1], зниження рухової активності при безвигульному утриманні неодмінно призводить до суттєвих змін у обміні речовин тварин і супроводжується зміною маси органів, що призводить до зниження продуктивності свиноматок.

Матеріал та методика досліджень. Після відлучення поросят у 2-місячному віці із повноцінних гнізд для досліджень було відібрано 45 свинок великої білої породи, із яких сформували три групи тварин по 15 голів у кожній.

Відібрані піддослідні свинки з 2-місячного віку вирощувались за схемою наведеною у таблиці 1.

Таблиця 1

Схема досліджень

Групи	Кількість тварин у групі	Умови годівлі	Умови утримання у період вирощування
I	15	за нормою	Без прогулянки у приміщенні
II	15	за нормою	З прогулянкою на бетонованих вигульних майданчиках
III	15	за нормою	У літньому таборі

Годівля піддослідного молодняку була групова, дворазова у відповідності з нормами, кормами наявними у господарстві. Годували тварин зволоженими мішанками. Облік кормів вели щоденно по кожній групі окремо.

Протягом всього періоду вирощування (з 2 до 8-місячного віку) молодняк I групи знаходився безвигульно у приміщенні. Свинки II групи користувались вигулами на бетонованих майданчиках щоденно 7-8 годин. Свинки III групи знаходились цілодобово у літньому таборі.

У дослідах вивчали динаміку росту і розвитку порослят шляхом індивідуального зважування їх один раз у місяць до ранкової годівлі і брали проміри (висота у холці, довжина тулуба, обхват грудей, ширина грудей, ширина заду, обхват п'ястят) у 2, 4, 6 і 8-місячному віці. По кожній групі у відповідному віці вираховували індекси тілобудови за загальноприйнятою методикою [6].

Оплату корму (витрати кормових одиниць на 1кг приросту) визначали за кількістю спожитих кормів і отриманому приросту за період вирощування.

Протягом досліду у свинок всіх груп визначали період настання та тривалість статевої охоти і цикл за методикою, розробленою у лабораторії фізіології Інституту свинарства УААН ім. О.В. Квасницького [4]. За початок статевого циклу приймали почервоніння і припухання петлі, хвилювання свинок у присутності кнур. Початок охоти встановлювали за виявленням рефлексу нерухомості у період тички, коли матка допускає кнур до спаровування. Маток в охоті виявляли за допомогою кнура-пробника щоденно з 8 годин ранку до 17 години вечора.

По закінченні періоду вирощування у 8-місячному віці свинки були спаровані і після опоросів вивчали їх продуктивні якості з урахуванням наступних показників: багатоплідність (кількість живих порослят при народженні), крупноплідність, вирівняність гнізд, молочність (маса гнізда у 21-денному віці), збереженість порослят до відлучення, маса гнізда у 2-місячному віці).

Результати досліджень. Нами встановлено, що найбільша інтенсивність росту (за період вирощування з 2 до 8 місяців) була у свинок, які утримувались у приміщенні (I група) у порівнянні з тваринами, які користувались бетонованими вигульними майданчиками (II група) і тваринами, які утримувались у літньому таборі (III група).

До кінця вирощування свинки I групи у 8-місячному віці мали живу масу 127,69 кг, другої – 119,35 кг і третьої – 111,55 кг. За цими показниками отримана достовірна різниця між групами.

Найвищий абсолютний приріст живої маси мали тварини I групи, вирощені без прогулянок у приміщенні. Середньодобовий приріст їх за період вирощування склав 619 і 560 г. Дещо нижчий середньодобовий приріст був у свинок II групи – 575-535 г, або на 7,1 і 4,4% менше, ніж у аналогів I групи. Самий низький середньодобовий приріст мали свинки III групи – 530 і 505 грам.

Встановлена різниця при досягненні живої маси 100 кг у тварин піддослідних груп. Так, свинки I групи досягли живої маси 100 кг за 205 днів. Тварини II групи 100 кг живої маси досягли за 210 днів, а їх аналоги III групи – за 218 днів. Свинки I групи за скоростиглістю переважали аналогів II і III групи відповідно на 2,5 і 6,3% (табл. 2).

Таблиця 2

Відгодівельні якості піддослідних свинок

Групи	Середня жива маса, кг		Кількість днів на вирощування	Середньодобовий приріст за період вирощування, г М±m	Вік досягнення живої маси 100кг, днів М±m
	на початок періоду М±m	у кінці періоду М±m			
I	16,20±0,07	127,69±1,03	180	619±5,52	205±2,26
II	16,30±0,08	119,35±1,95	180	575±10,68	210±2,25
III	16,11±0,06	111,55±1,21	180	530±4,71	218±1,68

За період досліду найменше використали кормів свинки, вирощені без прогулянок, у приміщенні. На 1 кг приросту вони витратили 4,87 корм. од., а у II групі відповідно – 5,16 корм. од. Найбільше витратили корму свинки III групи – 5,44 кормових одиниць.

Встановлено, що свинки вирощені при безвигульному утриманні, відрізнялися більш високою інтенсивністю росту і кращою оплатою корму, ніж їх ровесниці вирощені на бетонованих вигульних майданчиках. Піддослідні свинки, вирощені в умовах літнього табору, мали найвищу витрату корму. Проте, достовірної різниці за витратами корму між тваринами дослідних груп у порівнянні з контрольною (I група) не виявлено (табл. 3).

Таблиця 3

Оплата корму по групах свинок за період вирощування

Групи	Приріст живої маси 1 голови, кг М±m	Витрати корму, кг	На 1кг приросту витрачено корм. од.
I	111,47±1,18	554,72	4,87±0,21
II	105,55±1,93	533,70	5,05±0,28
III	95,42±0,85	518,27	5,33±0,29

У процесі вирощування ремонтного молодняка при різних способах утримання встановлена значна різниця у зміні лінійних промірів тварин.

Більш високими показниками довжини тулуба характеризувались тварини, які були у літньому таборі (III група). У цьому віці свинки третьої групи мали довжину тулуба 96,22 см, або на 1,22 см більше, ніж свинки II групи і на 2,05 см – ніж аналоги I групи. У 8-місячному віці ця різниця склала, відповідно 1,81 см і 3,86 см.

З 4 до 8-місячного віку свинки III групи значно перевищували ровесниць із других груп за глибиною грудей. У 8-місячному віці ця різниця між тваринами II і III групи склала 1,94 см, або 4,84%, а між I і II – 2,82 см або 7,19%.

Проте, свинки III групи у 8-місячному віці поступалися тваринам I групи за обхватом грудей на 1,78 см і шириною грудей на 1,29 см. Суттєвої різниці за обхватом і шириною грудей між III і II групою не спостерігалось.

Різниця за довжиною тулуба, обхватом і шириною грудей між III і I групами достовірна, а за висотою у холці і обхватом п'ястя різниця була незначною.

Найбільш високими репродуктивними якостями характеризувались свинки III групи, дещо гіршими – у II групі, а найнижчими – у I групі.

У середньому запліднюваність свинок III групи була вищою на 14,3%, ніж у свинок II групи і на 18,6% – ніж у I групі.

Встановлена значна різниця за продуктивністю між свинками піддослідних груп (табл. 4).

В середньому, багатоплідність маток була досить високою (за першим опоросом) і склала у I групі 8,90±0,26, у II- 9,47±0,31 і у III – 9,96±0,27 поросят на одну свиноматку. Різниця за багатоплідністю становила 1,06 і 0,49 поросят, що склало відповідно 11,85 і 7,4% на користь маток III групи.

Молочність свиноматок у III групі була вища ніж у тварин I групи на 5,1 кг, або 14,2% і на 2,06 кг, або 7,22% (різниця статистично не достовірна), ніж у ровесниць II групи. Кількість поросят у двомісячному віці значною мірою залежала від їх розвитку від народження і молочності маток. Так як тварини III групи були краще розвинуті, то і збереженість поросят у них була найвищою (91,36%).

Таблиця 4

Продуктивність свиноматок, вирощених при різних способах утримання

Групи	Кількість свиноматок, які опоросилися, гол.	Багатоплідність, гол. M±m	Крупноплідність, кг M±m	Кількість мертвороджених поросят всього, гол.	Молочність, кг M±m	Кількість поросят, гол.		Маса гнізда у 2-місячному віці, кг M±m	Збереженість поросят, %
						в 1 міс. M±m	у 2 міс. M±m		
I	10	8,90±0,23	1,06±0,03	6	47,37±1,08	8,29±0,22	7,82±0,22	106,27±2,96	87,86
II	12	9,47±0,31	1,15±0,02	2	50,41±1,36	8,86±0,25	8,54±0,26	132,18±3,44	90,18
III	14	9,96±0,27	1,19±0,02	2	52,47±1,89	9,60±0,23	9,10±0,22	144,56±4,40	91,36

Сама нижча збереженість поросят відмічена у I групі – 87,86%. Спостерігається значна різниця за масою гнізда у 2-місячному віці. Найбільшою масою гнізда у 2-місячному віці відмічались нащадки III групи – 144,56 кг, найменшою – I групи (106,27 кг). Різниця між III і II групою склала 12,38 кг або 10,9 відсотка.

Висновки. Використання активного моціону, а також режимно-вигульне утримання на вигульних майданчиках з твердим покриттям забезпечили вирощування ремонтних свинок з міцною конституцією, які характеризуються високими відтворними і продуктивними якостями.

Список використаної літератури

1. Бугаков А.В. Влияние моциона на продуктивность свиноматок. – В кн.: Профилактика болезней с.-х. животных в условиях специализированных хозяйств и животноводческих комплексах. Сов.:Сб.научн. трудов БСХА. Вып.55, 1929, с.21-26.

2. Зеленин И.И. Влияние деятельности моциона на воспроизводительные способности ремонтных свинок / И.И.Зеленин, И.Г.Сарычев // Зоотехния – 1997. – № 12. – С.24-25.
3. Походня Г. Влияние моциона на рост, развитие и воспроизводительные функции ремонтных свинок / Г.Походня, Н.Москалева, М.Абдуррагимов // Свиноводство – 1997. – № 2. – С.19-20.
4. Рошин П.Е. Эффективность различных способов моциона ремонтных свинок в условиях племенной репродуктивной фермы промышленного комплекса П.Е.Рошин, В.П.Ятусович // Организация направленного выращивания молодняка свиней: Межвуз. сб. н. тр. / Одесский СХИ, 1989 – С. 111-116.

References

1. Buhakov A.V. Vlyyanye motsyona na produktyvnost' svynomatok. – V kn.: Profylaktyka bolezney s.-kh. zhyvotnykh v uslovyakh spetsyalyzrovannykh khozyaystv y zhyvotnovodcheskykh kompleksakh. Sov.:Sb.nauchn. trudov BSKhA. Выр.55, 1929, s.21-26.
2. Zelenyn Y.Y. Vlyyanye deyatel'nosty motsyona na vosproyzyvdytel'nye sposobnosty remontnykh svynok / Y.Y.Zelenyn, Y.H.Sarychev // Zootekhnyya. – 1997. – # 12. – S.24-25.
3. Pokhodnya N. Vlyyanye motsyona na rost, razvytye y vosproyzyvdytel'nye funktsyy remontnykh svynok / N.Pokhodnya, N.Moskaleva, M.Abdurahymov // Svynovodstvo – 1997. – # 2. – S.19-20.
4. Roshchyn P.E. Effektyvnost' razlychnykh sposobov motsyona remontnykh svynok v uslovyakh plemennoy reproduktivnoy fermy promyshlennoho kompleksa P.E.Roshchyn, V.P.Yatusovykh // Orhanyzatsyya napravlennoho vyrashchivanyya molodnyaka svynei: Mezhvuz. sb. n. tr. / Odessky SKhY, 1989 – S. 111-116.

УДК 636.4.03.083.38

Булатович О.Н., кандидат с.-х. наук, доцент
Гончар В.И., кандидат с.-х. наук, доцент
Шутяк О.В., кандидат с.-х. наук, доцент
Подольский государственный аграрно-технический университет
e-mail: prilipko01@mail.ru

ПРОДУКТИВНОСТЬ РЕМОТНОГО МОЛОДНЯКА СВИНЕЙ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ СПОСОБОВ ЕГО ВЫРАЩИВАНИЯ

Проведено сравнительное изучение эффективности разных форм содержания ремонтного молодняка.

При этом, изучены воспроизводительные, продуктивные и откормочные качества ремонтного молодняка, выращенного при активном моционе на выгульных площадках и без выгулов.

На свинофермах, свинокомплексах пополнение маточного стада происходит, в основном, за счет свинок собственного производства, выращенных непосредственно в

условиях хозяйства, согласно принятой технологии, а также закупки молодняка с ферм. Анализ различных систем выращивания молодняка свидетельствует, что ремонтные свинки, полученные и выращенные без моциона, при дальнейшем их использовании для воспроизведения отличаются низкими продуктивными качествами. В связи с этим, более 30% молодых маток приходится выбраковывать в раннем возрасте из-за низких показателей многоплодия, молочности, и жизнеспособности поросят.

Для каждого хозяйства, занимающегося выращиванием свиней, независимо от его размеров и направления (племенное или промышленное), качественный ремонт поголовья – одна из важнейших задач по улучшению продуктивности животных и повышению прибыльности стада.

Ключевые слова: ремонтный молодняк, рост и развитие, моцион, интенсивность роста, кормление, выгульные площадки.

UCC 636.4.03.083.38

Bulatovych O.M., candidate of agricultural Science, Associate Professor
Honchar V.I., candidate of agricultural Science, Associate Professor
Shutyak O.V., candidate of agricultural Science, Associate Professor
Podolsky State Agricultural and Technical University
e-mail:

PERFORMANCE OF REPAIR YOUNG PIGS ACCORDING TO THE METHODS OF CULTIVATION

The comparative study of efficiency of different forms of maintenance of repair sapling is conducted.

The reproductive, productive and fattenings internalss of repair sapling, reared at active exercise on walking grounds and without exercises are thus studied.

In pig farms, pig farms replenish breeding herd is mainly due pigs produced, grown directly in terms of the economy, under the adopted technology and procurement young, a breeding farms. Analysis of the different rearing systems shows that repairs pigs obtained and grown without exercise, in their subsequent use for reproduction are low productive qualities. In this regard, more than 30% of young females have to weed at an early age of the causes of low bahatoplidnosti, milk, pigs and viability.

For each sector, which is engaged in growing pigs, regardless of its size and direction (breeding or industrial), high-quality repair herd - one of the most important tasks to improve productivity and increase profitability animal herd.

Key words: repair sapling, growth and development, exercise, intensity of growth, feeding, walking grounds.

*Рецензент: Польовий Л.В., доктор с.-г. наук, професор
Вінницький національний аграрний університет*